

Περί ανόδου και πτώσης: Αλαβάνος και Αριστερά

Κωστής Παπαϊωάννου Δευτέρα, 13 Δεκεμβρίου 2010

Ένα μήνα πριν τις περιφερειακές εκλογές (03/10/2010), δημοσιεύτηκε στην "Αυγή" ένα άρθρο με τον σημαδιακά ανορθόδοξο τίτλο: «*Η άνοδος και η πτώση του φαινομένου "Αλέκος Αλαβάνος"*».[1] Το άρθρο υπογραφόταν από τον Αριστείδη Μπαλτά, καθηγητή της φιλοσοφίας της επιστήμης στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και μέλος του επιτελείου του ΣΥΝ. Στρεφόταν εναντίον του Αλέκου Αλαβάνου και κυκλοφόρησε όταν πια είχε αποτύχει η λυσσαλέα προσπάθεια των επιτελών του ΣΥΝ και του ΣΥΡΙΖΑ, να αποτρέψουν την υποψηφιότητά του και όταν πια η μίζερη προεκλογική καμπάνια των θραυσμάτων της διαλυμένης Αριστεράς των επιτελείων είχε μπει στην τελική της ευθεία. Ο προφανής στόχος του άρθρου ήταν να υποβαθμίσει τον Αλέκο Αλαβάνο και την κίνηση της Ελευθέρης Αττικής για να απαλύνει κάπως τα καραγκιοζιλίκια των επιτελών του ΣΥΝ στην προσπάθειά τους να βρουν έναν υποψήφιο και στην τελική επιλογή ενός επιστήμονα του εργατοπατρισμού, του κ. Αλέξη Μητρόπουλου.

Ο Αριστείδης Μπαλτάς είναι ένας αξιόλογος θεωρητικός και στην δική μου συνείδηση τουλάχιστον εξαιρείται (όπως άλλωστε και ο Αλαβάνος) από τον εσμό των επιτελών της Αριστεράς χωρίς να είναι βεβαίως και άμοιρος της ευθύνης για το κατάντημά της. Όταν ένα άρθρο λοιπόν που προέρχεται από αυτόν, είναι υπόδειγμα θεωρητικού κιτρινισμού και προφανώς συντεταγμένο κατά παραγγελία για να εξυπηρετήσει τον ευτελέστατο προεκλογικό σκοπό που περιέγραφα, δεν μπορεί παρά να προξενεί θλίψη. Αν ωστόσο αφαιρεθεί η ευτελής σκοπιμότητα και το αδιέξοδο το οποίο υποβάλει στον αναγνώστη, το άρθρο είναι τεκμήριο θετικών εξελίξεων στον χώρο της Αριστεράς και οδηγεί σε αίσια συμπεράσματα, είναι επομένως θετικό. Πιο συγκεκριμένα: (α) αδικώντας κατάφορα τον Αλαβάνο, παραβιάζει συγχρόνως, και επιτέλους, το άβατο των επιτελείων της Αριστεράς, που προστατεύει πρόσωπα κατάπτυστα και γελοία. (β) Βγάζει στην φόρα το κλίμα της ίντριγκας και της συναλλαγής που επικρατεί στην Αριστερά. Και τέλος το κυριότερο (γ) ανοίγει την απαραίτητη συζήτηση επί του πραγματικού και επαναλαμβανόμενου πολιτικού φαινομένου της πτώσης που ακολουθεί μοιραία κάθε προσπάθεια ανόδου της Αριστεράς στο ύψος των πολιτικών περιστάσεων.

Η αμηχανία

Από τον τίτλο του κιάλας το άρθρο προδίδει την αμηχανία του συγγραφέα. Μια αμηχανία που οφείλεται στον άτοπο στόχο του: Απ' την μια μεριά υποβαθμίζει τον Αλαβάνο κι από την άλλη μεριά τον ανάγει σε φαινόμενο. Αλλά

ο Αλαβάνος, ως πολιτικός αρχηγός, εντάσσεται στο φαινόμενο της ανόδου και της πτώσης όλων των πολιτικών αρχηγών που επιχειρήσαν μια μεταρρύθμιση. Προσφάτως έχουμε τα λαμπρά παραδείγματα του Κώστα Σημίτη με τον εκσυγχρονισμό, του Κώστα Καραμανλή με την αναδόμηση του κράτους, του Γιώργου Παπανδρέου με την συμμετοχική δημοκρατία, ασχέτως αν ο τελευταίος επαναφέρθηκε με την κοινοβουλευτική δικτατορία. Ο Αλέκος Αλαβάνος επεχείρησε την μεταρρύθμιση της Αριστεράς και απέτυχε. Αλλά ο Μπαλτάς ούτε θέλει να εντάξει τον Αλαβάνο σ' αυτή την κατηγορία ούτε θέλει να εξετάσει το φαινόμενο εκεί που πράγματι εντοπίζεται και επιμένει να μιλάει για ένα μυστηριώδες φαινόμενο που το τιτλοφορεί: *«η άνοδος και η πτώση του φαινομένου "Αλέκος Αλαβάνος"»!*

Μα ανεβοκατεβαίνουν τα φαινόμενα; Βεβαίως όχι! Ο Μπαλτάς οδηγείται στην θεωρητική σύγχυση επειδή αναγκάζεται να φορτώσει την "άνοδο" που παρατηρήθηκε στην πλάτη του Αλαβάνου, για να μπορέσει στην συνέχεια να του φορτώσει και την "πτώση". Σε όλη την έκταση του κειμένου δεν εμφανίζεται κανένα άλλο όνομα, καμιά συγκεκριμένη πολιτική τάση εκτός από την "μονοπρόσωπη δύναμη" του Αλέκου Αλαβάνου. Όλοι οι άλλοι επιτελείς είναι είτε αόρατες διαβολικές ψυχές που βυρσοδομούν στον πολιτικό παράδεισο του ΣΥΝ υπέρ του Αλαβάνου, είτε αόρατες αγγελικές ψυχές που τις παρέσυρε ο Αλαβάνος στην εκτός του ΣΥΝ πολιτική κόλαση. Στο σχήμα που προτείνει ο Μπαλτάς δεν υπάρχει πολιτικός περίγυρος, δεν υπάρχει συνολική Αριστερά και κυρίως δεν υπάρχει κοινωνία. Υπάρχει μόνο ο Αλαβάνος και η πολυφωνική ορθοδοξία του ΣΥΝ (που λειτουργεί εξ άλλου σαν συμπλήρωμα της πετρωμένης ορθοδοξίας του ΚΚΕ στην στήριξη του εξουσιαστικού συστήματος) και στην οποία όφειλε κατά τον Μπαλτά να υποτάσσεται ο Αλαβάνος.

Αναμφίβολα δεν μπορεί να υπάρξει κριτική και ερμηνεία της ανοδικής και καθοδικής πολιτικής κίνησης στον άξονα της οποίας βρέθηκε ο Αλαβάνος χωρίς κριτική και ερμηνεία της πορείας του ίδιου. Αλλά από το σημείο αυτό μέχρι να την απομόνωση του Αλαβάνου από τον κυκλώνα των πολιτικών και ιδεολογικών θέσεων και κατευθύνσεων που τον περιέβαλε, η απόσταση είναι τεράστια. Αν ήθελε να μιλήσει ο Αριστείδης σοβαρά για το φαινόμενο *«άνοδος και πτώσης»* που πράγματι υπάρχει τότε θα έπρεπε να περιμένει να τελειώσουν οι εκλογές και να μιλήσει για το φαινόμενο της ανόδου και της πτώσης του παγκοσμίως πρωτότυπου πολιτικού σχηματισμού που ονομάστηκε ΣΥΡΙΖΑ, στον άξονα του οποίου κινήθηκε του πρόσωπο Αλαβάνος.

Η αφήγηση

Μετά από μια εισαγωγή στην οποία αποφαινεται ότι *«η αριστερά έχει τιμήσει πολλαχώς το πρόσωπο του Αλέκου Αλαβάνου»*, ο Αριστείδης, περιγράφει σαν άνοδο την πορεία από την "κατάκτηση" της προεδρίας του ΣΥΝ μέχρι το σημείο καμψής των γεγονότων του Δεκέμβρη του 2008 και σαν πτώση την πορεία του από τότε και μετά, μέχρι την κάθοδο στις περιφερειακές εκλογές για την περιφέρεια Αττικής, στις μέρες που δημοσιεύεται το άρθρο. Από κει και πέρα θεωρεί ότι ο Αλέκος Αλαβάνος έφτασε στη δύση του. Ακολουθεί ένας επίλογος στον οποίο ο Αριστείδης Μπαλτάς εν ονόματι της εκτίμησης

που υποτίθεται ότι του είχε κάποτε, αισθάνεται την άνεση να πενθεί για την πολιτική απώλεια του Αλαβάνου.

Η κατακλείδα του άρθρου είναι η, απίστευτης επιπολαιότητας, δήλωση ότι δεν θα πει τίποτα *«για τις μικρότητες που ο ίδιος [ο Αλαβάνος] εκστόμισε σχετικά με την υποψηφιότητα Μητρόπουλου»*. Ο ίδιος ο Μπαλτάς μας εξήγησε ότι *«η επιλογή του ίδιου [του Αλαβάνου] να διεκδικήσει την περιφέρεια Αττικής ενάντια στον ΣΥΝ και παρά τον ΣΥΡΙΖΑ μας υποχρεώνει σήμερα να προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε το φαινόμενο»*. Με άλλα λόγια όλη αυτή η πολιτική βιογράφηση του Αλαβάνου, καθώς και η θεωρητικολογία επ' αυτής κατέληξε για τον Μπαλτά στην απόφαση να μην πει τίποτα επί του θέματος που την κατέστησε υποχρεωτική.

Κατά την άποψή μου, η αφήγηση του Αριστείδη Μπαλτά που σχολιάζεται πιο κάτω επιδιώκει να αντιστρέψει την σημασία της σχέσης ανάμεσα στο πολιτικό πρόσωπο του Αλαβάνου και στο πολιτικό πλαίσιο που έχει σήμερα διαμορφωθεί και επιχειρεί να αποσιωπήσει την σύγχρονη αντίθεση που διαρκώς οξύνεται μεταξύ εξουσιαστικού συστήματος και κοινωνικού συστήματος, μεταξύ εξουσίας και κοινωνίας.

Κατά τον Μπαλτά οι πολλαπλές τιμές που έχει επιδαψιλεύσει η "Αριστερά" στον Αλαβάνο (μια, γενικώς και αορίστως, Αριστερά όπου μπερδεύονται οι επιτελείς του ΚΚΕ, του ΣΥΝ και του ΣΥΡΙΖΑ, με τον κόσμο της βάσης που έχει την ατυχία να τους αναγνωρίζει ακόμα) είναι τα κομματικά αξιώματα στα οποία έχει "επιλεγεί" και οι δημόσιες θέσεις που έχει "αποκτήσει". Αυτή είναι η πρώτη αντιστροφή που επιχειρεί ο Αριστείδης και το κλειδί για όλες τις υπόλοιπες. Μιλώντας για τιμές προς το πρόσωπο του Αλαβάνου, παρουσιάζει την "Αριστερά" όχι σαν ένα πεδίο καθήκοντος αλλά σαν αυτό που πράγματι είναι: ένα πεδίο ανταγωνισμού μεταξύ επιτελών με διακύβευμα την προσωπική τους καριέρα. Ομολογεί δηλαδή ο Μπαλτάς ότι την ώρα που η Αριστερά των επιτελείων καλεί "το λαό" σε αγώνες, οι επιτελείς σφάζονται για τις "τιμές" και για τις "θέσεις", με άλλα λόγια για "μια θέση στον ήλιο" του εξουσιαστικού συστήματος.

Αναφέρεται αμέσως μετά με τρόπο θολό στην εκλογή του Αλαβάνου στην προεδρία του ΣΥΝ. Σύμφωνα με τον Αριστείδη *«οι λίγοι που εισηγήθηκαν την πρόταση κατόρθωσαν να "πεισουν" τους πολλούς [με μια "πειθώ" μεθοδευμένη, που] ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του παραλήπτη της πρότασης, (...) μπορούσε να παραπέμπει οπουδήποτε μεταξύ γνήσιας πειθούς και οιονεί εκβιασμού του ενός ή του άλλου είδους»*. Δεν έχω εντυπώσει στην γεωγραφία του ΣΥΝ και δεν μπορώ να αντιληφθώ ποιοι οιονεί εκβίασαν ή γνησίως έπεισαν ποιους. Αυτό που αντιλαμβάνομαι είναι ότι ο Μπαλτάς ομολογεί εδώ πως η περιλάλητη δημοκρατία του ΣΥΝ είναι η διαδικασία με την οποία μεθοδεύονται στους διαδρόμους των κομματικών γραφείων οι ίντριγκες και οι εκβιασμοί.

Μόλις ο Αλαβάνος ανεβαίνει στην προεδρία του ΣΥΝ, εξαφανίζονται ως διά μαγείας, από την αφήγηση του Αριστείδη Μπαλτά οι αθέατοι υποκινητές και ο Αλαβάνος μένει μόνος του να επιχειρεί *«κάποιες προσπάθειες γνωριμίας του*

ΣΥΝ και της νεολαίας του, κάποιες διατυπώσεις που ήθελαν να ταράξουν τα καθιερωμένα, κάποιες βιαστικές και άρα ατελέσφορες πρωτοβουλίες» υφιστάμενος και τις «συνακόλουθες μικρές εσωκομματικές ήττες». Αλλά μετά από αυτές τις ήττες επίσης ως δια μαγείας, «κάπου εκεί άρχισε να αναδύεται κάτι καινούργιο. Ο Αλέκος Αλαβάνος φάνηκε ξαφνικά να "απελευθερώνεται" πλήρως από τις συλλογικότητες των οποίων ωστόσο παρέμενε επικεφαλής και ξεκίνησε κάτι σαν προσωπική πολιτική πορεία» η οποία συνίσταται στην επιβολή κινήσεων, επιλογών και στοιχημάτων για τα οποία "πολιτικά δικαιώνεται".

Πολιτικά δικαιώνεται, κατά τον Μπαλτά, σε όλες του τις κινήσεις εκτός από την τελευταία, όπου (προσωπικά πάντα, κανείς δεν επεμβαίνει ούτε παρεμβαίνει στις κινήσεις του απόλυτου μονάρχη Αλαβάνου) «επέβαλε ξανά την υποψηφιότητα Τσίπρα για την προεδρία του ΣΥΝ » Αυτή την φορά «Η δημοσκοπική έκρηξη που ακολούθησε φάνηκε για ένα διάστημα να δικαιώνει πολιτικά και αυτήν την κορύφωση» Καμία νύξη δεν γίνεται εδώ για το ότι ο Αλαβάνος εγκαταλείπει την προεδρία του ΣΥΝ και αναλαμβάνει την προεδρία του ΣΥΡΙΖΑ. Αποσιωπάται έτσι άλλο ένα κλειδί για την κατανόηση της "ακατανόητης", όπως θα πει πιο κάτω, συμπεριφοράς του Αλαβάνου σχετικά με τον Τσίπρα, και για την ακριβή περιγραφή του πραγματικού φαινομένου.

Εδώ ο Αριστείδης εγκαταλείπει το αφηγηματικό στυλ και αρχίζει μια προσπάθεια να φαινομενοποιήσει την πορεία του Αλαβάνου: «Γιατί φαινόμενο;» αναρωτιέται και απαντάει: «Το γεγονός ότι αυτοί οι σταθμοί πολιτικής δικαιοσύνης φέρουν κατ' αποκλειστικότητα το όνομα "Αλέκος Αλαβάνος" μας επιτρέπει να μιλάμε για φαινόμενο "Αλέκος Αλαβάνος". Και αμέσως μετά: «η επιλογή του ίδιου να διεκδικήσει την περιφέρεια Αττικής ενάντια στον ΣΥΝ και παρά τον ΣΥΡΙΖΑ μας υποχρεώνει σήμερα να προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε το φαινόμενο». Μας λέει, με άλλα λόγια ο Μπαλτάς ότι όσο λειτουργούσαν υπέρ του ΣΥΝ οι ίντριγκες και οι συναλλαγές δεν υπήρχε λόγος να κατανοήσουμε το φαινόμενο· είμαστε υποχρεωμένοι να το εφεύρουμε και να το κατανοήσουμε τώρα που αχρηστεύτηκαν.

Η κατανόηση του φαινομένου από τον Αριστείδη Μπαλτά εκτείνεται σε ένα κείμενο που ακολουθεί την αφήγηση και καταλαμβάνει τα δύο τρίτα του άρθρου, με δέκα (10) αριθμημένες παραγράφους εκ των οποίων οι πρώτες τέσσερις (4) εξαντλούνται σε αβαθείς ψυχοπολιτικές αποφάνσεις περί "πολιτικών κεφαλαίων", "δημοκρατίας της εποχής", "φαίνεσθαι και είναι", "θέσεων προέδρου", "πολιτικών υποκειμένων", "στοιχημάτων", "αποτελεσματικότητας" και άλλων ζητημάτων που θα ήταν πολύ σπουδαία σε μια συζήτηση για την φυσιογνωμία της σημερινής Αριστεράς. Στην συγκεκριμένη συζήτηση όμως είναι εντελώς άχρηστα και μάλλον γελοιοποιούν την προσπάθεια του Αριστείδη Μπαλτά να μας πείσει ότι το χάλι της Αριστεράς οφείλεται στο φαινόμενο Αλέκος Αλαβάνος.

Αφού θεωρήσει πάντως, ο Αριστείδης, ότι κατανόησε το φαινόμενο της ανόδου, ξαναγυρίζει στην αφήγηση της πορείας του Αλαβάνου, που έχει πια αναχθεί σε "φαινόμενο", για να περιγράψει την πτώση. Το πιο ενδιαφέρον είναι το γύρισμα που γίνεται στην πέμπτη παράγραφο στην οποία αναφέρεται στα γεγονότα του Δεκεμβρίου του 2008: «Το φαινόμενο "Αλέκος Αλαβάνος" συνά-

ντησε τα αντικειμενικά όριά του με την έκρηξη του Δεκέμβρη. Παρά τις προσπάθειές του, ο ίδιος δεν κατόρθωσε -για λόγους που δεν αφορούν μόνον εκείνον αλλά ευθέως όλους μας ανεξαιρέτως- ούτε να συναντηθεί πολιτικά με τους εξεγερμένους νέους αλλά ούτε να αποκρούσει αποτελεσματικά τις αδίστακτες ομοβροντίες που εξαπολύθηκαν ενάντια στα πολιτικά υποκείμενα όπου μετείχε.». Ενδιαφέρον γύρισμα, στο βαθμό που τα γεγονότα τον αναγκάζουν να αναφερθεί επιτέλους και «σε όλους μας ανεξαιρέτως» αλλά και στο βαθμό που προσπαθεί να ακυρώσει αυτή την αναφορά. Θα επανέλθω σ' αυτό το ζήτημα πιο κάτω όταν θα εκθέσω το φαινόμενο με μια άλλη αφήγηση.

Στην έκτη παράγραφο, ο Αριστείδης, εξιστορεί πώς: «από τότε το φαινόμενο "Αλέκος Αλαβάνος" ακολουθεί την κατιούσα.» σε έξι βήματα εκ των οποίων «πρώτο και καθοριστικό βήμα υπήρξε η παραίτηση του ίδιου από την προεδρία της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ» και έκτο «και τελευταίο βήμα, βέβαια, η υποψηφιότητα που θα "απελευθερώσει" την Αττική από τον ξένο ζυγό». Ανάμεσα στην πρώτη και την τελευταία αφ' υψηλού διαστρέβλωση της αντίστοιχης κίνησης του Αλαβάνου, παρεμβάλλονται, ως τέσσερα βήματα, ορισμένα πολύ σημαντικά για το μέλλον της Αριστεράς πολιτικά και οργανωτικά ζητήματα τα οποία αναδείχθηκαν στην πορεία του ΣΥΡΙΖΑ.

Τελειώνοντας με την αφήγηση του Μπαλτά πρέπει να διευκρινίσω ότι, ασχέτως από την απολύτως θετική άποψη που έχω για τον Αλαβάνο, δεν γράφω αυτό το κείμενο για να υπερασπιστώ την πολιτική που εμφανίζεται σαν πολιτική Αλαβάνου. Οι ιδέες και οι πρωτοβουλίες του Αλαβάνου καθώς και οι κινήσεις τις οποίες υποστηρίζει, και που ο Μπαλτάς βιάζεται να ειρωνευτεί με τον χειρότερο τρόπο, απαντούν πράγματι στις απαιτήσεις της εποχής. Αλλά τοποθετούνται και από τον ίδιο τον Αλαβάνο μέσα σε ένα πλαίσιο που απαγορεύει την προώθησή τους. Συγκεκριμένα, οι δυνάμεις που αναλαμβάνουν να τις υλοποιήσουν δεν μπορούν παρά να τις τορπιλίσουν και έτσι ακριβώς έχουν κάνει μέχρι σήμερα.[2] Κατά την γνώμη μου ο Αλαβάνος δεν έχει άλλη επιλογή παρά να βλέπει τις ιδέες του να τορπιλίζονται και αυτό δεν είναι μόνο το δράμα του ίδιου αλλά είναι κυρίως το δράμα των αριστερών της κοινωνικής βάσης, που θεωρητικά και πρακτικά έχουν την δυνατότητα της επιλογής. Όλα αυτά όμως δεν μειώνουν καθόλου την ευθύνη ενός θεωρητικού όπως ο Αριστείδης Μπαλτάς για την διαστρέβλωση της ουσία των κινήσεων του Αλαβάνου και εν πολλοίς και της επιφάνειάς τους.

Το φίλτρο

Η κριτική του Αριστείδη Μπαλτά στον Αλέκο Αλαβάνο επιβαρύνθηκε από την προεκλογική σκοπιμότητά της. Αλλά και το γενικό κλίμα της προεκλογικής περιόδου επιβαρύνθηκε από την ευθυγράμμιση των πολιτικών κινήσεων της Αριστεράς με τις επιταγές της αυτοκρατορικής πολιτικής συμπεριλαμβανομένης -- παρά τις ελπίδες που γέννησε αρχικά -- και της κίνησης της οποίας ηγήθηκε ο Αλέκος Αλαβάνος. Σήμερα όμως οι εκλογές τελείωσαν και οι επιτελείς κάνουν ο καθένας τον ισολογισμό του. Αποδεικνύεται όμως ότι χρειάζεται ένας αντίστοιχος ισολογισμός, από την πλευρά της κοινωνικής βάσης της Αριστεράς, που να αναφέρεται στο πραγματικό φαινόμενο ανόδου και πτώσης των εγχειρημάτων της.

Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα του πραγματικού φαινομένου είναι η τροχιά από την κατασκευή μέχρι και την αναπόφευκτη διάλυση της λυκοσυμμαχίας των επιτελών του ΣΥΡΙΖΑ, με την οποία άλλωστε συνδέεται και η μέχρι σήμερα πορεία του Αλαβάνου. Αν αφαιρέσουμε, την ευτελή προεκλογική σκοπιμότητα, από την κριτική του Μπαλτά, αναδεικνύονται όλα τα σοβαρά ζητήματα, που σχετίζονται με το πραγματικό φαινόμενο. Ωστόσο, για να αξιολογηθεί η κριτική, πρέπει να αποσυρθεί το φίλτρο που παρεμβάλλει η αυθεντία "Αριστείδης Μπαλτάς" ανάμεσα στον αναγνώστη της κριτικής του και στην πραγματικότητα που περιγράφει.

Το φίλτρο αυτό, όχι μόνο διαστρέφει το πολιτικό νόημα της Αριστεράς σ' έναν ρόλο διαμεσολάβησης ανάμεσα στην κοινωνική βάση και στην εξουσία, σ' έναν ρόλο δηλαδή που ουδέποτε ήταν ρόλος της Αριστεράς, αλλά αναστρέφει επιπλέον και την κατεύθυνση της διαμεσολάβησης. Η Αριστερά των επιτελείων αφού ξέπεσε στην λογική της λαϊκής Δεξιάς, της αντιπροσώπευσης των συμφερόντων του λαού ενώπιον της εξουσίας, σήμερα δεν έχει πια ούτε καν την λογική μιας κουτσής-στραβής έστω αλλά ειλικρινούς αντιπροσώπευσης της κοινωνικής βάσης στο εξουσιαστικό σύστημα. Η λογική της είναι η παράταση της ζωής του εξουσιαστικού συστήματος και η επιβολή του στην κοινωνική βάση. Αυτή η λογική προκύπτει αναπόφευκτα από την μανιακή προσπάθεια των επιτελών να συντηρήσουν το παρωχημένο εξουσιαστικό σύστημα στην εκδοχή που αποτελούν οι ίδιες οι συγκροτήσεις των οποίων "προϊστανται".

Το ξαναδιάβασμα

Η βάρβαρη αντιστροφή, από τον Μπαλτά, στην αφήγηση και στην ερμηνεία του φαινομένου της ανόδου και πτώσης της Αριστεράς και η αυθαίρετη προσωποποίησή της στον Αλέκο Αλαβάνο, δεν είναι τυχαία. Αποτελεί την θεωρητικοποίηση της ανεστραμμένης πραγματικής πολιτικής της Αριστεράς, η οποία διογκώνοντας το ρόλο των πολιτικών προσώπων και υποβαθμίζοντας το ρόλο της κοινωνικής βάσης, στρέφεται ουσιαστικά εναντίον της κοινωνίας.

Αν διαβάσουμε τα δεδομένα του φαινομένου χωρίς να παραβλέπουμε τον κοινωνικό παράγοντα, θα αντιληφθούμε ότι το πολιτικό εγχείρημα του ΣΥΡΙΖΑ, κλεισμένο ασφυκτικά στο πλαίσιο των επιτελείων, δεν ήταν απλά εξαρχής καταδικασμένο· ακόμα και η άνοδος ήταν ένδειξη και παράγων της τελικής πτώσης του. Γιατί η εκλογική στην αρχή και η δημοσκοπική μετά άνοδος του ΣΥΡΙΖΑ, οφειλόταν στην κοινή αυταπάτη των επιτελών του εξουσιαστικού συστήματος και του κόσμου της κοινωνικής βάσης, ότι το εξουσιαστικό κοινωνικό σύστημα θα μπορούσε να επιβιώσει σε μια νέα ισορροπία των κοινωνικών όρων, που θα αποκαθίστατο χάρη στην συμμετοχή της Αριστεράς στην διαχείριση του συστήματος, έστω και αν αυτό διατηρούσε τον εξουσιαστικό του χαρακτήρα.

Η διάλυση της λυκοσυμμαχίας του ΣΥΡΙΖΑ και η χρεωκοπία του εγχειρήματος, σημαίνει την διάλυση της συγκεκριμένης αυταπάτης τόσο στην εξουσιαστική συνείδηση όσο και στην κοινωνική συνείδηση. Το Άρθρο του Αριστείδη Μπαλτά είναι ακριβώς προϊόν και συγχρόνως τεκμήριο της διάλυσης αυ-

τής της κοινής αυταπάτης. Η διάλυση όμως αυτής της αυταπάτης που οδήγησε στην "άνοδο" του ΣΥΡΙΖΑ, οδήγησε ήδη και θα συνεχίσει να οδηγεί τόσο την εξουσιαστική συνείδηση όσο και την κοινωνική συνείδηση σε νέες αναζητήσεις και επομένως το κοινωνικό σύνολο σε νέες εσωτερικές συγκρούσεις προκειμένου να βρεθεί μια νέα ισορροπία.

Η σύγκρουση είναι αναπόφευκτη και άλλωστε ήδη έχει αρχίσει. Με όποιους όρους κι αν διεξαχθεί θα καταλήξει στο ίδιο τέρμα. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι είναι χωρίς σημασία ποια μορφή θα πάρει και με ποιους όρους θα διεξαχθεί. Αυτό εδώ είναι ένα ζήτημα που χρειάζεται ιδιαίτερη μελέτη, αλλά μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι όσο οξύτερη είναι η σύγκρουση στο ιδεολογικό επίπεδο τόσο ηπιότερη θα είναι στο επίπεδο της βίας. Από αυτή την άποψη η αποσιώπηση των πραγματικών ιδεολογικών αντιθέσεων σε οποιοδήποτε επίπεδο είναι καταστροφική.

Το άρθρο του Αριστείδη Μπαλά, εκφράζει το τέλος της αυταπάτης για την οποία μιλήσαμε. Δεν έχει όμως ενδιαφέρον ο Αριστείδης για το μέλλον της Αριστεράς. Γιατί πολύ απλά δεν μπορεί να θεωρήσει ότι η Αριστερά έχει μέλλον έξω από κάποιον επιτυχημένο συμβιβασμό με τους διαχειριστές της εξουσίας. Είναι επομένως υποχρεωτικό και εποικοδομητικό ένα ξαναδιάβασμα το άρθρου του, που μπορεί να μας δώσει μια ιδέα για την κατεύθυνση της λύσης του πολιτικού προβλήματος. Βεβαίως η λύση γενικά δεν μπορεί να είναι άλλη από το ολοκληρωμένο πέρας της πολιτικής σκέψης και της πολιτικής δράσης στο επίπεδο της κοινωνικής βάσης. Μπορούμε τελικά να ξαναδούμε τα γεγονότα που περιγράφει ο Αριστείδης, επικεντρώνοντας αυτή τη φορά την προσοχή μας σ' αυτό το πέρας που ξεκίνησε από τα γεγονότα του Δεκέμβρη του 2008 και φέρνει τον κοινωνικό παράγοντα αδιαμεσολάβητα στο κέντρο του πολιτικού φαινομένου.

Η Άλλη αφήγηση

Ας ξαναπούμε άλλη μια φορά ότι το φαινόμενο που εξετάζει ο Αριστείδης Μπαλάς με το όνομα "Αλέκος Αλαβάνος", είναι στην πραγματικότητα το φαινόμενο της κατασκευής, της ανόδου, της πτώσης, και τελικά της ουσιαστικής διάλυσης του ΣΥΡΙΖΑ. Είναι πράγματι ένα φαινόμενο που καταγράφηκε σε ένα τμήμα της πολιτικής πορείας του Αλέκου Αλαβάνου, σε ένα τμήμα που αρχίζει πριν από αυτή την πρωτοφανούς αθλιότητας πολιτική κατασκευή και συνεχίζεται και μετά τη μοιραία διάλυση της.

Ωστόσο δεν επιτρέπεται να ξεχνάμε ότι αυτή η άθλια λυκοσυμμαχία αποτελεί συγχρόνως μια απόκριση στην ιστορική απαίτηση να εκφραστεί η κυρία κοινωνική αντίθεση στην πολιτική διαδικασία. Στην απαίτηση με άλλα λόγια να αποκατασταθεί η πολιτική ισορροπία ανάμεσα στην συντηρητική και στην επαναστατική πλευρά της κοινωνίας, με την ανάπτυξη της επαναστατικής πολιτικής που φιμώθηκε βιαίως ή εγκαταλείφθηκε οικειοθελώς από τον φορέα της μετά τον πόλεμο. Στη ιστορική απαίτηση τελικά που εκφράζεται τόσο από την πλευρά της εξουσίας όσο και από την πλευρά της κοινωνίας: και πάντως με την ίδια αμηχανία.

Οι πολιτικοί παράγοντες που έπαιξαν τον ρόλο τους στην κατασκευή του ΣΥΡΙΖΑ είναι πολλοί και πολύπλοκοι. Καταλυτική σημασία όμως, για την "ευόδωση" της κατασκευής, είχε η συνάντηση σε επίπεδο επιτελείων της ιδεολογικής-πολιτικής τάσης που εκπροσωπούσε ο Αλέκος Αλαβάνος με την ιδεολογική-πολιτική τάση που εκπροσωπούσαν οι ανεκδιήγητοι επιτελείς της ΚΟΕ. Το γεγονός ότι αυτές οι δύο τάσεις, αλλά και όλες οι άλλες που αποτέλεσαν τις συνιστώσες της λυκοσυμμαχίας, απαντούσαν στην απαίτηση της ιστορικής συγκυρίας δεν σημαίνει καθόλου ότι η απάντηση που έδωσαν δεν απηχούσε όλη τους την αθλιότητα. Και άλλωστε το ότι η κοινωνική βάση είναι ο φορέας των ιστορικών απαιτήσεων επίσης δεν σημαίνει καθόλου ότι η απαίτηση διατυπώθηκε κατά τρόπο που να απαγορεύει την αθλιότητα· ίσως μάλιστα να την υπαγόρευε κιόλας.

Παρά ταύτα η ιστορική απαίτηση συνέχισε και συνεχίζει να υπάρχει. Αυτό εξηγεί επαρκώς τόσο την υπομονή της κοινωνικής βάσης να προσβλέπει στην άθλια λυκοσυμμαχία του ΣΥΡΙΖΑ, όσο και την αντοχή της άθλιας λυκοσυμμαχίας του ΣΥΡΙΖΑ, στις δοκιμασίες των πολιτικών συγκρούσεων και του εσωτερικού ανταγωνισμού.

Δεν θέλω να επιμείνω εδώ στις λεπτομέρειες της εκλογής του Αλέκου Αλαβάνου στην προεδρία του ΣΥΝ, ούτε στις προσπάθειες του να αλλάξει αυτό το κόμμα, ούτε στις μικρές ή μεγάλες κομματικές του ήττες, που διεκτραγωδεί ο Μπαλάς. Όλα αυτά εξηγούνται επαρκώς με βάση την λογική της πολιτικής ανταπόκρισης στις ιστορικές απαιτήσεις, άσχετα ποιος ανταποκρίθηκε στις απαιτήσεις των καιρών με υποκρισία και ιδιοτέλεια και ποιος με ειλικρίνεια και ανιδιοτέλεια. Δεν είναι άλλωστε και τόσο δύσκολο τουλάχιστον για τους ανθρώπους της κοινωνικής βάση να καταλάβουν τα βαθύτερα κίνητρα των επιτελών· είναι όμως αδύνατο να παρακάμψουν τους πρώτους και να στηρίξουν τους δεύτερους, κάτι που άλλωστε δεν έχει νόημα ούτε καν να επιχειρηθεί.

Με την ίδια λογική εξηγείται και η περιβόητη δημοσκοπική επιτυχία, που θύμιζε την χρηματιστηριακή φούσκα που είχε προηγηθεί κατά μερικά χρόνια στην Ελλάδα. Αυτό που φαίνεται ανεξήγητο είναι η αδυναμία των παραγόντων του ΣΥΡΙΖΑ να αντιληφθούν τον επιφανειακό και προσωρινό χαρακτήρα της ανόδου και να κάνουν κάτι για να την μετατρέψουν σε ουσιαστική. Εξαίρεση ήταν πάλι ο Αλαβάνος που κρατούσε κάποιες επιφυλάξεις, μιλώντας για ένα πείραμα. Η αδυναμία των υπολοίπων χρήζει ιδιαίτερης ανθρωπολογικής μελέτης μπορεί όμως να εξηγηθεί προσωρινά με την σκέψη ότι η ψυχολογία των ομορτουμιστών είναι παρόμοια με αυτή των χαρτοπαικτών. Δεν θα σταματήσουν να παίζουν μέχρι να χάσουν και την τελευταία δεκάρα που κληρονόμησαν από το πατέρα τους. Σε ότι αφορά τον πράγματι πειραματικό χαρακτήρα του ΣΥΡΙΖΑ, που υπογράμμιζε ο Αλαβάνος, ο Δεκέμβρης του 2008, που επίσης συγκέντρωσε την παγκόσμια προσοχή, ήταν το καλύτερο τέλος αυτού του πειραματισμού και η απαρχή από την άλλη μεριά πια του σημερινού πειράματος.

Όπως κι αν ονομάσουμε πάντως το φαινόμενο, το κέντρο του είναι πράγματι τα γεγονότα του Δεκέμβρη του 2008. Παραθέτω ξανά ολόκληρη την πέμπτη

παράγραφο που αφιερώνει ο Αριστείδης Μπαλτάς σε αυτά τα γεγονότα, επειδή δείχνει ότι, από το πλαίσιο της Αριστεράς των επιτελείων που μιλάει, ούτε μπορεί να αποσιωπήσει τη σημασία τους ούτε μπορεί και να την αξιολογήσει:

5. Το φαινόμενο "Αλέκος Αλαβάνος" συνάντησε τα αντικειμενικά όριά του με την έκρηξη του Δεκέμβρη. Παρά τις προσπάθειές του, ο ίδιος δεν κατόρθωσε - για λόγους που δεν αφορούν μόνον εκείνον αλλά ευθέως όλους μας ανεξαιρέτως- ούτε να συναντηθεί πολιτικά με τους εξεγερμένους νέους αλλά ούτε να αποκρούσει αποτελεσματικά τις αδίστακτες ομοβροντίες που εξαπολύθηκαν ενάντια στα πολιτικά υποκείμενα όπου μετείχε.

Είναι πραγματικά θλιβερό ότι ο Αριστείδης ξεπερνάει με τόση σκόπιμη επιπολαιότητα τα γεγονότα του Δεκέμβρη και τη σημασία τους, θέλοντας σώνει και καλά να την αξιοποιήσει στην προσπάθεια να υποβαθμίσει τον Αλέκο Αλαβάνο. Πρώτον, παραλείπει να παρατηρήσει ότι, δύο χρόνια μετά την "έκρηξη", αποδεικνύεται πως ο Δεκέμβρης, χωρίς να είναι πολιτική πράξη, υπήρξε το αντικειμενικό όριο όχι για την πραγματική πολιτική άνοδο αλλά για την υποκρισία που συνόδευε μέχρι εκείνη τη στιγμή όλες ανεξαιρέτως τις πολιτικές κινήσεις. Δεύτερο, παραλείπει να σημειώσει πως ο Δεκέμβρης υπήρξε πράγματι το σημείο καμπής στην φύσκα της ανόδου του ΣΥΡΙΖΑ και βάζοντας τέρμα στους συμβιβασμούς της λυκοσυμμαχίας, έγινε αφετηρία των εξελίξεων. Άρχισε κυρίως, με τα γεγονότα αυτά, η διαδικασία απομάκρυνσης των επιτελών του ΣΥΝ από το "αριστερό" πείραμα στο οποίο είχαν εμπλακεί χωρίς να το θέλουν και επειδή μυρίστηκαν φαγοπότι. Τρίτο, παραλείπει να σκεφτεί ότι ο Δεκέμβρης έβαλε τέρμα σε οποιοδήποτε σχέδιο πρόσκλησης της Αριστεράς για συμμετοχή στην διαχείριση του εξουσιαστικού συστήματος.

Σε ό,τι αφορά προσωπικά τον Αλαβάνο, ο Αριστείδης προσπαθεί να του δώσει άλλοθι για ένα έγκλημα που δεν υπάρχει. Ο Αλαβάνος δεν "κατόρθωσε" να συναντηθεί με τους "εξεγερμένους νέους" γιατί απλούστατα αυτή η συνάντηση δεν μπορούσε καν να επιχειρηθεί αφού: α) Οι "εξεγερμένοι νέοι" δεν συναντήθηκαν πολιτικά ούτε μεταξύ τους ώστε να αποτελούν ένα πολιτικό σύνολο. β) Η εξέγερση δεν αφορούσε ένα μέρος ή μια κατηγορία της κοινωνίας αλλά ολόκληρη την κοινωνία σε μια εσωτερική σύγκρουση δίκαια και από τις δύο πλευρές, και τέλος. γ) Στις συνθήκες που δημιουργήθηκαν, μια κατά φαντασία συνάντηση θα ήταν πολιτικά άτοπη. Όπως εντελώς άτοπι ήταν και οι γελοίοι ισχυρισμοί των επιτελών της αναρχίας ότι τάχα συναντήθηκαν με την εξέγερση.

Το σοβαρό ζήτημα, αν θέλουμε να μιλήσουμε για τον Αλαβάνο, είναι ότι προσπάθησε προσωπικά, και μόνον αυτός να καταλάβει τί σήμαινε η εξέγερση. Στην πραγματικότητα λοιπόν το άλλοθι που του πετάει δίκην ελεημοσύνης ο Μπαλτάς, ότι τάχα δεν "φταίει" μόνο ο Αλαβάνος που δεν τα κατάφερε, αλλά "φταίμε και εμείς όλοι ανεξαιρέτως (βρε παιδί μου) που δεν τον βοηθήσαμε", είναι στην πραγματικότητα αναζήτηση ενός άλλοθι για τους "εμείς όλοι ανεξαιρέτως" που όχι μόνο δεν προσπάθησαν να καταλάβουν περί τίνος επρόκειτο, αλλά, ουσιαστικά, συντάχθηκαν με την φασιστική δήλωση της Παπαρήγα ότι ο Αλαβάνος "χαϊδεύει τα αυτιά" των αναρχικών για να μαζέψει ψήφους, προκειμένου να τον βγάλουν από την μέση!

Λυπάμαι που πρέπει να επιμείνω στην αξιολόγηση της στάσης του Αλαβάνου, αλλά, κατά την γνώμη μου, δεν έχει νόημα το επιχείρημα ότι ο Αλαβάνος συνάντησε τα "αντικειμενικά του όρια" με την εξέγερση του Δεκέμβρη. Η εξέγερση του Δεκέμβρη του 2008, όπως όλες κοινωνικές εξεγέρσεις, ήταν μια γενικευμένη κοινωνική σύγκρουση, μια σύγκρουση ανάμεσα στην κοινωνία και στην εξουσία. Όλοι αναγκαστικά πήραν μέρος σ' αυτήν κατά κάποιο τρόπο που πάντως ήταν συγκεκριμένος, είτε λίγο είτε πολύ και είτε από την μια πλευρά είτε από την άλλη. Ο Αλαβάνος εξεγέρθηκε κι αυτός, όπως όλοι. Πήρε μέρος στην σύγκρουση δηλαδή, στον χώρο του και με τον τρόπο του. Και ήταν ο μόνος, από τους επώνυμους πολιτικούς, που πήρε μέρος σαφέστατα χωρίς δισταγμό από την πλευρά της κοινωνίας. Μετά την εξέγερση δεν θα έλεγα ότι ο Αλαβάνος κατόρθωσε να κατανοήσει το πολιτικό της νόημα αλλά είναι φανερό και από την στάση του και από τις μετέπειτα κινήσεις του ότι το προσπάθησε. Αντίθετα είναι φανερό ότι ο Αριστείδης Μπαλτάς όπως όλοι οι επιτελείς στον χώρο του ΣΥΡΙΖΑ, ούτε προσπάθησε ούτε και ήθελε, τουλάχιστον μέχρι που έγραφε το επίδικο άρθρο, να καταλάβει τι ήταν αυτή η "έκρηξη". Αντίθετα, βολεύτηκε μια χαρά με μια θετικιστική ερμηνεία της ως "έκρηξη εξεγερμένων νέων".

Έχει σημασία λοιπόν να πούμε, και ας το κρατήσουμε αυτό υπο σημείωση, ότι στα γεγονότα του Δεκέμβρη του 2008, αποδείχτηκε ότι ο Αλαβάνος, όντας στην κορυφή της Αριστεράς, εκφράζει, κατά έναν περίεργο τρόπο την Αριστερά της κοινωνική βάση. Και την εκφράζει ούτε καλύτερα ούτε χειρότερα από αυτό που είναι η ίδια η βάση της Αριστεράς σε όλη αυτή την πορεία του φαινομένου που συζητάμε.

Ο Δεκέμβρης του 2008, διέλυσε ουσιαστικά την λυκοσυμμαχία του ΣΥΡΙΖΑ. Μια μερίδα των επιτελών που είχαν ενταχθεί σ' αυτήν με την ελπίδα ότι ακολουθώντας τον Αλαβάνο θα έπαιρναν κάποιες θέσεις στο σύστημα, ξαναγύρισαν στον πάγκο τους στο υπηρετικό προσωπικό του ΠΑΣΟΚ. Αυτοί που έμειναν με τον Αλαβάνο, προσπάθησαν να εκμεταλλευτούν τα γεγονότα και την θαρραλέα στάση του Αλαβάνου, για να δώσουν περιεχόμενο στην κενολογία της ρητορείας τους, διαστρέφοντας βεβαίως το νόημα της εξέγερσης. Σε τελευταία ανάλυση, και οι δύο εκδοχές, γιατί δεν μπορώ να μιλάω ούτε καν για δύο αντίθετα μέρη, διευκόλυναν να περάσει αβρόχως ποσίν το κακότεχο εκλογικό πραξικόπημα του Γιώργου Παπανδρέου.

Ο ίδιος ο Αλέκος Αλαβάνος, ακολουθεί πράγματι μια κατιούσα που όμως δεν είναι δική του αλλά του εγχειρήματος στο οποίο είναι εγκλωβισμένος και αν θέλετε της υπαρκτής Αριστεράς στην οποία είναι εγκλωβισμένος. Ο εκούσιος (αλλά τι σημαίνει εκούσιος είναι ένα ζήτημα) εγκλωβισμός του, στην πτώση της Αριστεράς αλλά ακόμη χειρότερα στην άνοδό της, είναι το μοναδικό στοιχείο, κατά τη γνώμη μου, στο οποίο επιτρέπεται και επομένως επιβάλλεται να γίνει κριτική προσωπικά στον Αλέκο Αλαβάνο. Γιατί ακριβώς για την Αριστερά της κοινωνικής βάσης στην οποία, κατά την γνώμη μου, ανήκει και ο ίδιος, το ζητούμενο είναι ο απεγκλωβισμός της από τη Αριστερά των επιτελείων.

Ποιος όμως θα την κάνει αυτή την κριτική; Σίγουρα όχι ο Αριστείδης Μπαλτάς ο οποίος είναι επίσης εγκλωβισμένος στην Αριστερά των επιτελείων και πριν και μετά από τον Αλαβάνο. Και ο Αριστείδης δεν έχει το πραγματικό άλλοθι του Αλαβάνου. Ο τελευταίος γεννήθηκε πολιτικά μέσα στον βούρκο της Αριστεράς των επιτελείων (όπως όλοι σχεδόν οι άνθρωποι της σημερινής Αριστεράς της κοινωνικής βάσης) και πασχίζει να βγει από αυτόν. Ο Αριστείδης, αντίθετα, γεννημένος πολιτικά πριν να διασπαστεί ανοιχτά το Αριστερό κινήμα στο πρώτο μισό της δεκαετίας του '60, επέλεξε εν πλήρει επιγνώσει να βουτήξει στον βούρκο.

Η θέση από την οποία κρίνει ο Μπαλτάς την "κατιούσα" της Αριστεράς τον οδηγεί να ειρωνεύεται τα "βήματα" που χαρακτηρίζουν μια σαφή διαδικασία αποδέσμευσης του Αλαβάνου από την Αριστερά των επιτελείων και σύνδεσης του με την Αριστερά της κοινωνικής βάσης. Είναι όλα αυτά τα έξι βήματα του Αλαβάνου ηθελημένα; Ασφαλώς όχι! Είναι πολιτικά και ιδεολογικά άνογα; Ασφαλέστατα όχι! Θα οδηγηθεί τελικά ο Αλαβάνος να αποδεσμευτεί από την Αριστερά των επιτελείων; Μπορεί ναι, μπορεί και όχι: το πώς θα αποδεσμευτεί ο κάθε άνθρωπος της Αριστεράς της κοινωνικής βάσης από την Αριστερά των επιτελείων είναι ένα ιδιαίτερο ζήτημα για μελέτη. Πάντως είναι ενδιαφέρουσα η ευαισθησία του Αριστείδη στο να διακρίνει τα βήματα που απομακρύνουν τον Αλαβάνο από τον βούρκο της Αριστεράς των επιτελείων, ασχέτως αν τα διακρίνει όχι βέβαια για τα επαινέσει αλλά για να τα ειρωνευτεί και να τα απαξιώσει.

Κατά τον Μπαλτά «πρώτο και καθοριστικό βήμα υπήρξε η παραίτηση του ίδιου από την προεδρία της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ, παραίτηση απολύτως ακατανόητη πολιτικά για τρεις λόγους. Πρώτον, γιατί φάνηκε να απευθύνεται αποκλειστικά στον διάδοχο που ο ίδιος είχε επιβάλει??? δεύτερον γιατί είχε την εξωφρενική δομή του "για όλα αυτά φταις εσύ, άρα παραιτούμαι εγώ"??? και τρίτον γιατί "όλα αυτά" παρέμειναν και παραμένουν πλήρως στο σκοτάδι». Πράγματι το καθοριστικό βήμα για την απομάκρυνση του Αλαβάνου ήταν η παραίτησή του από την γραμματεία του ΣΥΡΙΖΑ. Αλλά οι λόγοι που κάνουν, κατά τον Μπαλτά, την παραίτηση απολύτως ακατανόητη, είναι αυτοί ακριβώς οι λόγοι που την κάνουν απολύτως κατανοητή.

Πρώτα-πρώτα πρέπει να επισημάνω ότι για άλλη μια φορά ο Μπαλτάς παρουσιάζει τον ΣΥΝ σαν βυζαντινό παλάτιον, από όπου το μόνο που λείπει είναι οι φυσικές δολοφονίες γιατί οι δολοφονίες σε επίπεδο λόγου δίνουν και παίρνουν. "Επέβαλε" λοιπόν ο Αλαβάνος κάποιον, τον Τσίπρα, σαν διάδοχο του στον ΣΥΝ και πέρασε ο ίδιος στην προεδρία του ΣΥΡΙΖΑ στον οποίο ο ΣΥΝ ήταν μια συνιστώσα! Από την στιγμή που ο Τσίπρας, δηλαδή ο Κουβέλης και η συμμορία του, έφτασαν στην αδιανόητη απαίτηση να μεταχειρίζονται τον ΣΥΡΙΖΑ, σαν συνεργείο αφισοκολλητών του ΣΥΝ τι έπρεπε να κάνει ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ; Βεβαίως να διαολοστείλει και τον διάδοχο Τσίπρα και τις συμμορίες που του κινούν τα νήματα και να μείνει στην θέση του. Να όμως που οι λιγούρηδες επιτελείς της λυκοσυμμαχίας, δεν μπορούσαν και δεν μπορούν ακόμα, δυο χρόνια μετά, να αποδεσμευτούν από το επιτελείο του ΣΥΝ γιατί αυτό είναι η πρόσβαση τους στο εξουσιαστικό σύστημα. Δεν του έμενε λοιπόν παρά να παραιτηθεί. Τρίτον, είναι εντελώς αηδιαστική αυτή η

γελοία δικαιολογία, με την οποία κάποιιοι (έντιμοι κατά τα άλλα και αξιόλογοι άνθρωποι) μένουν ακόμα κάτω από τις σάπιες κομματικές στέγες του ΣΥΝ, του ΚΚΕ και των λοιπών μαγαζιών και παραμάγαζων της Αριστεράς. Την δικαιολογία ότι μένουν δέσμιοι του οίκου "δημοκρατικής" ανοχής που είναι ο ΣΥΝ, επειδή τάχα ο Αλαβάνος δεν έβγαλε στο φως τις γαργαλιστικές λεπτομέρειες της διαδοχής του από τον Τσίπρα και τους λόγους της παραίτησής του. Και επιτέλους αν ο Αλαβάνος μιλούσε ο Μπαλτάς θα του κατηγορούσε και για άλλες μικρότητες που "εκστόμισε".

Το δεύτερο βήμα, *«η απόσυρση της παραίτησης κατόπιν "λαϊκής κατακραυγής" οργανωμένης επί τούτον»* δείχνει απλά την αφέλεια του λαού που απαιτήσε την απόσυρση της παραίτησης και την αφέλεια του Αλαβάνου που την αποδέχτηκε. Δείχνει όμως επίσης την αμφίδρομη ταύτιση της κοινωνικής βάσης και του Αλαβάνου. Η "λαϊκή κατακραυγή" πράγματι κακώς οργανώθηκε από τους ανεκδιήγητους επιτελείς της ΚΟΕ -- που δεν έχουν τα κότσια να "κατακραυγάζουν" οι ίδιοι στο πλαίσιο της λυκοσυμμαχίας -- και ο Αλαβάνος κακώς υπάκουσε σ' αυτήν. Η λυκοσυμμαχία ήταν ήδη διαλυμένη και ο Αλαβάνος δεν θα μπορούσε να την ανασυντάξει. Όσο γι αυτούς που *«όλοι ανεξαιρέτως πίεσαμε τότε ώστε να αποσυρθεί, ακριβώς, η παραίτηση»* όπως λέει ο Μπαλτάς προφανώς πίεσαν γιατί ήλπιζαν να γυρίσει ο Αλαβάνος υποταγμένος στους επιτελείς του ΣΥΝ. Το δεύτερο βήμα λοιπόν δείχνει ότι η "λαϊκή κατακραυγή" υπήρξε τότε και υπάρχει ακόμα και εκφράζει την μάταια και αφελή, όσο στρέφεται προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά κάθε άλλο παρά αβάσιμη, απαίτηση να υπάρξει επιτελούς μια Αριστερά στην Ελλάδα, που να είναι Αριστερά και όχι απλώς να μοιάζει σαν τέτοια, όπως απαιτούν οι ανάγκες του εξουσιαστικού συστήματος.

Το τρίτο βήμα είναι, κατά τον Μπαλτά, οι παλινωδίες του Αλαβάνου σε σχέση με τις ευρωεκλογές. Αλλά αφού ο Αλαβάνος δεν αποδεσμεύτηκε από την λυκοσυμμαχία των επιτελών του ΣΥΡΙΖΑ που προφανώς δεν ήθελαν να αποδεσμευτούν από την "προϊκα" των τηλεμαϊντανών του επιτελείου του ΣΥΝ, δεν θα μπορούσε παρά να συμμετέχει στις παλινωδίες αυτών που έχουν ποντάρει στην δημοτικότητά του. Αλλά και αυτό το βήμα, όπως και όλα τα άλλα, δεν είναι ένδειξη της κατιούσης πορείας του Αλαβάνου αλλά η ένδειξη των αναμενόμενων και αξεπέραστων εμποδίων που έχει η ανιούσα, όσο η πορεία περιορίζεται στο πλαίσιο της Αριστεράς των επιτελείων.

Το τέταρτο βήμα, είναι, κατά Μπαλτά, *«η ανάδειξη της "κάρτας μέλους" του ΣΥΡΙΖΑ σε μείζον επίδικο των καιρών και η υιοθέτηση από τον ίδιο της ταπεινόφρονος προσωνυμίας "απλό μέλος του ΣΥΡΙΖΑ"»*. Αλλά αν υπήρχε η παραμικρή ελπίδα να συγκροτηθεί μια αριστερή πολιτική συμμαχία δεν θα μπορούσε παρά να έχει αυτή τη μορφή και δεν θα μπορούσαν οι "επιτελείς" παρά να μετατραπούν σε απλά μέλη της, άσχετα από την ιδιαίτερη πολιτική τους ένταξη. Το γεγονός ότι ο Μπαλτάς ειρωνεύεται αυτό το βήμα είναι ακριβώς η απόδειξη ότι απλώς δεν υπήρχε καμία περίπτωση να συγκροτηθεί αυτή η αριστερή συμμαχία. Αν έπρεπε κανείς να ειρωνευτεί τον Αλαβάνο, είναι για αυτήν ακριβώς την αφέλειά του και όχι γι αυτό που ζητούσε.

Το πέμπτο βήμα, είναι «η συγκρότηση του λεγόμενου "Μετώπου Αλληλεγγύης και Ανατροπής" σε κάτι σαν πολιτικό υποκείμενο που κείται κάπου μεταξύ ΣΥΡΙΖΑ, λοιπών αριστερών δυνάμεων και εν γένει λαού». Μετά από την κατάφωρη διάλυση του ΣΥΡΙΖΑ, κάποιος που δεν ήθελε να παραιτηθεί από την Αριστερά, δεν θα μπορούσε να σκεφτεί τίποτε άλλο από την συμβολή στην συγκρότηση ενός νέου πολιτικού εγχειρήματος στη θέση αυτού που αποδείχτηκε φιάσκο. Και προφανώς αυτό το νέο υποκείμενο δεν θα μπορούσε παρά να είναι αόριστο και δεν θα μπορούσε παρά να συγκροτηθεί αορίστως από ό,τι υγιές υπήρχε στον ΣΥΡΙΖΑ, στις λοιπές αριστερές δυνάμεις και κυρίως στην κοινωνική βάση. Και πάλι αυτό για το οποίο μπορεί να γίνει κριτική στον Αλαβάνο είναι ότι δεν αντιλαμβάνόταν και ίσως δεν αντιλαμβάνεται ακόμα ότι οι επιτελείς της Αριστεράς δεν θα επιτρέψουν ποτέ, όσο περνάει από το χέρι τους, την αναγκαία ανασυγκρότηση της Αριστεράς.

Τέλος το έκτο «και τελευταίο βήμα, βέβαια, [είναι] η υποψηφιότητα που θα «απελευθερώσει» την Αττική από τον ξένο ζυγό». Ο Αριστείδης Μπαλτάς ξεπερνάει με μια ευτελέστατη ειρωνεία το τεράστιο θέμα που είναι η παρέμβαση της "Ελεύθερης Αττικής" στις τελευταίες εκλογές. Θέμα τεράστιο, τόσο γιατί συνέβαλε θετικά στην απομυθοποίηση της αυτοκρατορικής μορφής εξουσίας που προωθείται αυτή τη στιγμή σε όλο τον κόσμο, όσο και γιατί το εγχείρημα αυτό σαμποταρίστηκε εν τη γενέσει του εκ των έσω για να μην αποδώσει η απομυθοποίηση απτά αποτελέσματα στην αλλαγή της πολιτικής οργάνωσης της κοινωνίας. Στο ζήτημα της δημιουργίας και του τορπιλισμού της Ελεύθερης Αττικής, όπως και στο προηγούμενο της δημιουργίας και του τορπιλισμού του Μετώπου, θα χρειαστεί να επανέλθουμε, σε κάποια άλλη ευκαιρία καθώς και οι θετικοί και οι αρνητικοί παράγοντες συνεχίζουν να υπάρχουν και να λειτουργούν.

Τα συμπεράσματα

Η παραπάνω αφήγηση περιγράφει την ίδια αλληλουχία γεγονότων και ερμηνεύει επίσης αυτή την αλληλουχία σαν μια καμπύλη τροχιά που για σημείο καμπής έχει τα γεγονότα του Δεκέμβρη του 2008, όπως και η αφήγηση του Αριστείδη Μπαλτά. Στην αφήγηση του Αριστείδη ωστόσο, η τροχιά διαγράφεται από ένα πρόσωπο, τον Αλέκο Αλαβάνο και ερμηνεύεται σαν ανοδική μέχρι τον Δεκέμβρη του 2008 και σαν πτωτική από τότε και μετά, με ερμηνευτική λογική "την αποτελεσματικότητα της πολιτικής του" δηλαδή την αύξηση της κοινοβουλευτικής δύναμης της του ΣΥΡΙΖΑ. Αντίθετα στην αφήγηση που εκτίθεται εδώ, το υποκείμενο της τροχιάς δεν είναι ο Αλαβάνος ούτε καν ο ΣΥΡΙΖΑ. Είναι το ακαθόριστο αλλά πραγματικό πολιτικό σχήμα που έχει διαμορφωθεί από την σύζευξη της Αριστεράς της κοινωνικής βάσης με την Αριστερά των επιτελείων. Εδώ η τροχιά ερμηνεύεται σαν καθοδική, όσο αυτό το σχήμα φορτώνεται με αυταπάτες και αρχίζει να γίνεται, μετά τον Δεκέμβρη του 2008, με τεράστιες δυσκολίες ανοδική όσο η Αριστερά της κοινωνικής βάσης απορρίπτει τις αυταπάτες της και πασχίζει να απομακρυνθεί από την Αριστερά των επιτελείων.

Με βάση αυτή την λογική δεν εξηγείται μόνο η έκβαση των επιμέρους κινήσεων που αποτελούν μέρος του φαινομένου αλλά προκύπτουν και ορισμένα

συμπεράσματα που αφορούν την ανοδική πορεία της Αριστεράς που θα υπάρξει στο μέλλον, και επομένως τα καθήκοντά που προκύπτουν για τους αριστερούς της κοινωνικής βάσης, δικαιώνοντας έτσι και το περίεργο ενδιαφέρον του Αριστείδη Μπαλά να θεωρητικοποιεί την προσωπική πολιτική πορεία του Αλαβάνου και να μιλάει για πολιτικό φαινόμενο, σε ένα άρθρο που ο μόνος στόχος του είναι να ξελασπώσει τους επιτελείς του ΣΥΝ, για την πολιτική τους αθλιότητα.

Το πρώτο συμπέρασμα είναι ότι αν παρ' ελπίδα η Αριστερά "κολλήσει" στον φετιχισμό της κοινοβουλευτικής επιτυχίας, θα φτάσει στο αδιέξοδο που οδηγεί η εργαλειακή πολιτική σκέψη που χαρακτηρίζει και το άρθρο του Αριστείδη Μπαλά. Γιατί, από το άρθρο αυτό δεν βγαίνει κανένα συμπέρασμα. Αν υιοθετήσουμε την λογική που το διέπει, αφού λυπηθούμε για την πτώση του Αλέκου Αλαβάνου και την εξάντληση του "(κοινοβουλευτικού) πολιτικού κεφαλαίου" που είχε συγκεντρωθεί στο πρόσωπο του, δεν έχουμε παρά να επιστρέψουμε στην καταθλιπτική κατάσταση της αριστερής εκδοχής που αντιπροσωπεύει ο ΣΥΝ των επιτελείων· εκτός αν προτιμούμε να μπούμε στην ηρωική φασιστική στρούγκα που αντιπροσωπεύει η επιχείρηση του ΚΚΕ.

Το δεύτερο συμπέρασμα είναι ότι όποιος αριστερός ενδιαφέρεται να σκεφτεί, να συζητήσει και να δράσει πολιτικά, δεν έχει κανένα νόημα να απευθύνεται στην Αριστερά των επιτελείων, ούτε καν να τη θεωρεί σαν φορέα πολιτικής αντίθεσης μέσα στον χώρο του εξουσιαστικού συστήματος. Η Αριστερά των επιτελείων έχει ενσωματωθεί προ πολλού, όχι απλώς στο εξουσιαστικό σύστημα αλλά στο συντηρητικό μέρος του εξουσιαστικού συστήματος αφήνοντας επικίνδυνα κενό το απαραίτητο για την επιβίωση της κοινωνίας επαναστατικό του μέρος. Αντίθετα, από την παρατήρηση του φαινομένου της "ανόδου και πτώσης" και τη συνειδητοποίηση ότι στην πραγματικότητα πρόκειται αντίθετα για φαινόμενο "πτώσης και ανόδου", προκύπτει ότι η ανοδική πολιτική λειτουργία δεν μπορεί παρά να εννοηθεί μέσα στο πλαίσιο της Αριστεράς της κοινωνικής βάσης.

Το τρίτο συμπέρασμα, που αποτελεί απόρροια του δεύτερου, είναι ότι η πολιτική λειτουργία όχι μόνο περιορίζεται μέσα στο πλαίσιο της Αριστεράς της κοινωνικής βάσης, αλλά και τείνει να αποκτήσει μορφές εντελώς διαφορετικές από αυτές που ανέδειξε μέχρι σήμερα το αριστερό κίνημα. Μορφές που δεν μπορούν να προσδιοριστούν εκ των προτέρων αλλά ασφαλώς δεν μπορούν παρά να χαρακτηρίζονται από την αρχή του περιορισμού τους στο πλαίσιο της κοινωνικής βάσης και της αντιπαράθεσής τους στο πλαίσιο της Αριστεράς των επιτελείων. Αυτό ακριβώς άλλωστε δείχνουν και οι απελπισμένες προσπάθειες (κυρίως) των επιτελών της ΚΟΕ να βρουν μορφές οργάνωσης οι οποίες να συγκαλύπτουν τον γνωστό σε όλους αυταρχισμό τους και να φανούν σαν κινήσεις εκ των κάτω. Προσπάθειες όμως που βεβαίως δεν κάνουν τίποτε άλλο παρά να τορπιλίζουν πρωτοβουλίες όπως το Μέτωπο Αλληλεγγύης και Ανατροπής και η παρέμβαση στις περιφερειακές εκλογές με την Ελεύθερη Αττική.

Το τέταρτο συμπέρασμα είναι ότι παρά το γεγονός ότι η Αριστερά των επιτελείων δεν υπάρχει καμία περίπτωση να εξυγιανθεί, να ανακάμψει και να ηγη-

θεί ενός μελλοντικού κινήματος, δεν μπορεί όμως ούτε και να αγνοηθεί, από οποιοδήποτε κίνημα αναδυθεί σε επίπεδο κοινωνικής βάσης. Γιατί όπως ο διαχωρισμός μεταξύ κοινωνικής βάσης και εξουσιαστικού συστήματος είναι μεν θεωρητικά απολύτως αναγκαίος αλλά δεν υπάρχει και δεν πρέπει να εκλαμβάνεται σαν πραγματικός διαχωρισμός ανάμεσα στην κοινωνική βάση και στο σύστημα, έτσι και ο διαχωρισμός ανάμεσα στην Αριστερά της κοινωνικής βάσης και στην Αριστερά των επιτελείων είναι επίσης θεωρητικά απολύτως αναγκαίος αλλά δεν έχει πραγματική υπόσταση. Αντίθετα η Αριστερά των επιτελείων κυρίως αποκτά την υπόσταση της μέσα στο χώρο της κοινωνικής βάσης πράγμα που τελικά σημαίνει ότι η επίθεση εναντίον των επιτελείων σημαίνει την αντιπαράθεση ανάμεσα στους ανθρώπους της κοινωνικής βάσης, ακόμα και αντιπαράθεσης με τον σεβασμό της "αυθεντίας" που έχουμε όλοι μέσα μας και μας εμποδίζει να τα βάλουμε με τους επιτελείς.

Το πέμπτο συμπέρασμα προκύπτει επίσης από το τέταρτο: Αφού δεν υπάρχει πραγματικός διαχωρισμός ανάμεσα στην κοινωνική βάση και στα επιτελεία, πρέπει να αναμένεται πως η μεταφορά του παιχνιδιού της εξουσίας στην κοινωνική βάση θα επιστρέψει, θα επεκταθεί δηλαδή, σαν οριζόντια αντίθεση και στον χώρο των επιτελείων. Οι αριστεροί της κοινωνικής βάσης επομένως που ήδη έχουν αρχίσει και θα συνεχίσουν να ανεξαρτητοποιούνται από την λογική των επιτελείων δεν πρέπει να κλειστούν στα μικρά σύνολα που εκ των πραγμάτων θα δημιουργηθούν. Πρέπει αντίθετα να συνεχίσουν να ενδιαφέρονται, να συνεχίσουν να ζουν και να συνεχίσουν να δρουν μέσα ή δίπλα στις ευρύτερες οργανώσεις της Αριστεράς των επιτελείων, ξεκαθαρίζοντας απλώς την ανεξαρτησία της σκέψης τους και της δράσης τους από αυτήν. Το παράδειγμα του Αλαβάνου αποδεικνύει τη σημασία που έχει η εκδήλωση της ρήξης της αριστεράς της κοινωνικής βάσης με την Αριστερά των επιτελείων στη σημερινή πολιτική σκηνή.

Το έκτο και τελευταίο συμπέρασμα είναι ότι όποιος υιοθετεί την διαφορετική αντίληψη που εκτίθεται πρόχειρα και συνοπτικά εδώ, θα βρεθεί μπροστά σε ένα απέραντο, πολύπλοκο πεδίο, θεωρητικά και πρακτικά ανεξερεύνητο. Οτιδήποτε θεωρείται σήμερα σαν δεδομένο από αυτά που αφορούν την πολιτική δομή και την ιστορική δυναμική του σημερινού κοινωνικού συστήματος θα αρχίσει (ήδη έχει αρχίσει) να θεωρείται πως πρέπει να εκσυγχρονιστεί. Αυτό άλλωστε επιτάσσει η κατάσταση της βαθιάς κρίσης που δεν είναι ούτε μόνο οικονομική, ούτε μόνο πολιτική, ούτε μόνο πολιτιστική· είναι μια κρίση του παρόντος εξουσιαστικού κοινωνικού συστήματος οργάνωσης που δεν θα τελειώσει παρά μόνο με την οριστική και αμετάκλητη αλλαγή του. Από την σύγκρουση που συνοδεύει αυτή την κρίση δεν μπορούμε να γλιτώσουμε, το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να διαλέξουμε τίμια και ειλικρινά σε ποια από τις δύο παρατάξεις της σύγκρουσης θα βρεθούμε.

Επίλογος

Δεν ξέρω πόσο κατανοητό και εποικοδομητικό μπορεί να είναι αυτό το κείμενο. Άλλωστε οι στατιστικές που μπορώ να έχω για την επισκεψιμότητα των ΣΕΛΙΔΩΝ ΚΡΙΤΙΚΗΣ δεν είναι πολύ ενθαρρυντικές για μια προσδοκία ότι θα το διαβάσουν αρκετοί άνθρωποι. Ωστόσο νομίζω ότι είναι αρκετά σαφές στην

έκφραση της πεποίθησης μου προς όλες τις κατευθύνσεις ότι ο δρόμος που προσπαθώντας να τον προβάλλω, προσπαθώ να αντιληφθώ και εγώ ο ίδιος, είναι συγκεκριμένος και υποχρεωτικός. Όποιος φτάσει μέχρι το τέλος αυτού του κειμένου, θα πρέπει να το λάβει σοβαρά υπόψη του. Μπορεί να πρόκειται περί ενός κειμένου εντελώς βλακώδους. Αλλά εκφράζει μια πρόταση που δεν στρέφεται προς το κατ' ελπίδα ευήκοον ους κάποιας εξουσιαστικής αυθεντίας, όπως όλες οι προτάσεις των επιτελών της Αριστεράς, αλλά προς τον οποιονδήποτε άνθρωπο προτείνοντας έναν δρόμο που μπορεί, αν το θελήσει, να τον ακολουθήσει.

Παραπομπές:

[1] Το κείμενο της "Αυγής" υπάρχει στο πιο κάτω link:

<http://www.avgi.gr/ArticleActions/show.action?articleID=570800>

[2] Παράδειγμα τορπιλισμού εν τη γενέσει μιας πρωτοβουλίας, από τους ίδιους που την αναλαμβάνουν, στο κείμενο του παρακάτω link:

http://www.critici.gr/PageText.php?text_flag=1&item_id=273